

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2024 | Week 36

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4

8075 AC Elspeet

Tel. 0577 - 491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: diaken E. Mulder

Spoekeboomje 49

8075 DJ Elspeet

Tel. 06 - 12897617

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 8 september 2024

09.30 uur ds. M. van Kooten (voorbereiding H.A.)

15.00 uur kand. L. Solleveld te 's Gravenzande

Collecten

1. Kerk

2. Instandhouding predikantsplaats

3. Kerk (extra deurcollecte)

Van harte aanbevolen

Kinderoppas

Francine van der Zande-Roordink, Eveline de Ruiters-Monster en Esther Huisman

Bijbelavond

Op D.V. woensdag 11 september hopen we de bijbelavond te hebben met het oog op de bediening van het Heilig Avondmaal. Iedereen, jong en oud is daarbij

welkom. Wel lezen verder in Hebreen 11. Dit keer met name het 22e vers. Aanvang 19.30 uur in het Kerkerf.

Belijdeniscatechisatie

We willen nog eens benadrukken dat we eind deze maand met belijdeniscatechisatie willen beginnen. Twee echtparen hebben zich opgegeven. Wie volgt? Maak toch vooral ernst met deze zaken. 'k Ben te allen tijde bereid om er met elkaar over te spreken.

Censura Morum

Deze staat gehouden te worden op D.V. woensdagavond van 21.00 tot 21.30 uur in het bovenzaaltje van het Kerkerf.

Mannenvereniging "Onderzoekt de Schriften"

Dinsdag 1 oktober zal de mannenvereniging DV weer starten. We willen dit seizoen de Bijbelstudies in MANKracht over de brief van Jacobus gaan behandelen. Nieuwe leden (mannen vanaf 18 jaar) zijn hartelijk welkom! We komen elke 14 dagen op dinsdag bij elkaar en de avonden beginnen om 19.30 uur. Het bestuur

Jeugddag 2024!!

Ha Jongens en meiden,

Het komt nu snel dichterbij de feestelijke jeugddag 2024 die we met jullie willen houden!!

Wanneer: DV. 5 oktober 2024

Tijd: vanaf 15:00 u.

Alle tieners en twintigers willen we van harte uitnodigen om te komen! In de middag hopen we met elkaar verschillende leuke, sportieve activiteiten te doen. Maar ook is er tijd voor lekker eten en drinken en gezellig samenzijn rondom een knetterend kampvuur in

de avond!! Allen van harte welkom! Als 15:00 uur niet haalbaar is om welke reden dan ook, je bent ook daarna van harte welkom!! Meld je vast aan via een app naar 06-15503564 Jeugdlieden Gerwin Koetsier Hartelijke groet namens de Jeugdleiding

Collectemunten

Op Deo Volente maandag 9 september aanstaande is er uitgifte van collectemunten van 19 uur tot 20.15 uur in 't Kerkerf. Van harte aanbevolen!
College van kerkrentmeesters

Open Monumentendag

Zaterdag 14 september is DV de jaarlijkse Open Monumentendag. Ook de Hervormde Dorpskerk in Elspeet zal die dag open zijn voor publiek.
10.00-11.00 orgelspel door Jan Post
11.00-11.30 causerie door ds. M. van Kooten
12.00-13.00 orgelspel door Henri Frens
13.00-13.30 causerie door ds. M. van Kooten
14.00-15.00 orgelspel door fam. Fijan
±15.30 uur gaan de deuren weer dicht
College van kerkrentmeesters

Seniorenmiddag

Zo de Heere wil en wij leven zal er op 1 oktober a.s. een seniorenmiddag gehouden worden in het Kerkerf. Alle senioren van 55 + hartelijk uitgenodigd!
Op deze middag zal ds. Van Kooten de opening en de sluiting verzorgen. Na de opening hoopt dhr. Gerard Mulder ons iets te vertellen over het oude Elspeet. Hij zal dit doen met een presentatie en met oude foto's. Dat zal ongetwijfeld veel herkenning oproepen. Ze deze datum vast in uw agenda! Het belooft een interessante middag te worden.
Met een hartelijke groet,
De werkgroep seniorenmiddagen.

Boottocht (III)

Na het verblijf op Texel scheepten we ons in om naar Medemblik te varen. Een prachtige tocht door de Waddenzee en het IJsselmeer. In Medemblik legde het schip aan ter hoogte van het stationnetje alwaar een stoomtrein om de zoveel tijd naar Hoorn tuft. Een gedeelte van de passagiers bleef in dit stadje een andere groep ging per bus naar Hoorn voor een rondleiding onder leiding van een bevlogen gids. Hoewel Hoorn me zeer bekend is –niet in het minst vanwege de betrokkenheid op de evangelisatiepost aldaar– ben ik meegegaan. Er valt altijd nog wat te leren. Zo werden we er op gewezen dat de hoorn uit het wapen van Hoorn bestaande uit een eenhoorn die een

wapenschild draagt dat een hoorn als blaasinstrument voorstelt niets te maken heeft met de oorspronkelijke betekenis. Er zijn namelijk tal van legendes over de herkomst van de naam Hoorn dat reeds in 1100 bekend was. Het meest waarschijnlijk dunkt het dat Hoorn is afgeleid van het middeleeuwse hornic dat hoek betekent. Inderdaad is Hoorn in een hoek gelegen van de vroegere Zuiderzee, thans IJsselmeer. Overall in de stad komen we overigens de afbeelding van de eenhoorn met het wapenschild tegen beginnend van de Oosterpoort alwaar het in de voorgevel staat. Overigens staat op de achtergevel van het in 1578 vervaardigde bouwwerk een relativering van de eigen kracht en moed der Horenezen die de eenhoorn toch voorstelt. Er staat uit het latijn vertaald het volgende: 'Niets baat het waken der wakers, niets wapenen, de geweldige dreigingen der muren, noch de donder van het rauwe geschut, zo Gij, o God, deze stad niet zou willen richten en beschermen' Het is als het ware een verwijzing naar Psalm 127. Dat tekent gelijk hoe het stadsbestuur in die dagen in elkaar stak. Hoorn dat rond 1357 stadsrechten kreeg, is in vroeger dagen een belangrijke stad geweest vanwege haar plaats aan de Zuiderzee. Op Amsterdam na was het de belangrijkste havenstad. Ook ook geestelijk gebied was Hoorn een van de meest toonaangevende plaatsen in het Noordhollandse ten tijde van de reformatie. Reeds in 1535 was er een pastoor werkzaam, Jan Cornelisz de Winter genaamd, die een Bijbelse prediking bracht, ontdaan van allerlei Rooms Katholieke bijvoegingen. Hij belandde in de Gevangenpoort te Den Haag maar de Hoornse heren wisten hem vrij te krijgen. Later werd hij opnieuw gearresteerd maar ontliet toen zijn doodvonnis niet. In 1566 is hij te Utrecht onthoofd. In het Martelarenboek wordt daar nader op ingegaan. In 1558 werd Hoorn 'jong Emden' genoemd omdat aanhangers van de 'nieuwe leer' daar een vrijplaats hadden en dat de bewindslieden van de stad ook door de kerk (en daarmee de landsregering) verboden bijeenkomsten bezochten.

Op 14 juli 1566 werd buiten de stad Hoorn een hagepreek gehouden door Jan Arentsz, de mandenbreier uit Alkmaar, die door 7000 mensen bezocht werd. Deze preekte bij die gelegenheid over Psalm 127:1. Onder de hoorders waren ook Clement Maertensz, de pastoor van de Grote kerk en zijn hulpprediker Evert Gerritsz Gorter. Hoewel eerstgenoemd al zeer verdraagzaam was omtrent de aanhangers van de 'nye leer' legde hij na het horen van deze hagepreek samen met zijn hulpprediker het priesterkleed af en verkondigden ze beiden de reformatorische prediking. Het is dan ook geen wonder dat Hoorn tijdens de Tachtig

jarige oorlog in 1572 na de verovering van de Geuzen van Den Briel zich achter de prins van Oranje schaarde. Een jaar later vond op 1 oktober de slag op de Zuiderzee plaats. Bossu, de stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht en tevens admiraal van de vloot wilde via de Zuiderzee het afvallige Hoorn en Enkhuizen in te nemen. Deze slag werd door de watergeuzen gewonnen nadat de Hoornse matroos Jan Haring de Spaanse vlag naar beneden haalde van het admiraalschip dat de ontzettende naam 'Inquisitie' droeg. De neerhaling van de vlag was het teken van overwinning op de vijand. Het kostte weliswaar Jan Haring zijn leven maar Hoorn was gered. Deze geschiedenis staat uitgebeeld op een drietal woningen aan de Slapershaven. Het worden ook wel Bossu-huizen genoemd. In de vorm van een 'stripverhaal' is de hele geschiedenis afgebeeld in de voorgevel. Er staat ook een onderschrift bij dat veelzeggend is. Er staat namelijk dat de geuzen in tegenstelling tot de Spanjaarden die bezoldigd werden vochten zonder winstbejag: 'daer siet men rechte liefde/ daer doet men onderstant/ daer veght men zonder gelt,/ voor 't lieve vaderland. Nog mooier is het volgende:

'o loffelike daed o schoone gulde tyden,
wie dat er aen gedenkt die moet hem nog verblyden,
het land dat schut en beeft den vyand die komt aen,
hij wil met amelek gantsch israël verslaen,
hij komt met grote macht maar godt heeft ons gegeven,
ook arons ende hurs wiens namen zijn geschreven.'

Wat een prediking. Er wordt wel eens gezegd: 'Waar zijn de Aarons en de Hurs?' als het gaat over het aanhoudend gebed voor kerk en samenleving. In Hoorn waren er, blijkens de gevel van de Bossu-huizen. Dat het woord Gods gezag had in Hoorn is ook te zien aan het opschrift boven de Hoofdtoren aan de haven die o.a. fungeerde als uitkijkpost over de Zuiderzee. We lezen daarop het opschrift boven de ingang met als datering 1534: 'GAET IN DOER DIE ENGHE POORT MATH VII VS XIII - GHEEFT DE KEYSER DAT HE(M) TOEBEHOERT LUCAS XX - EN GHEEFT GOD DAT GOD TOEBEHOERT'.

Maar hoe zat dat toch met die Jan Pietersz Coen wiens standbeeld op de markt staat? Deze in Hoorn geboren gouverneur van voormalig Nederlands Indie wordt allerlei moordpraktijken ten laste gelegd en schuldig gesteld aan het slavernij verleden van ons land. Hij was het ook die de mannen van de Verenigd Oost Indische Compagnie voorhield dat de Heere de Hollanders kennis van de zeevaart niet alleen gegeven had om allerlei specerijen binnen te halen maar ook opdat 'Zijn Woordt over de gehele werrelt vercondigt en verbreyt

werde'. Het is mede door deze Coen dat er in Leiden een seminarie werd gesticht om zendelingen of predikanten overzee op te leiden. Ooit zei de Rooms Katholieke (!!) staatsman Schaepman: 'O volk van Coens geslacht, laat toch niet na te doen, te hand'len in de geest van deze Coen'.

Vlakbij de Hoofdtoren is ook een beeld te zien dat de scheepsjongens van Bontekoe moet voorstellen. Dit naar aanleiding van het gelijknamige boek van Johan Fabricius (dit jaar een eeuw geleden) over de avonturen van Hajo, Rolf en Padde. Het boek is ontleend aan een heus scheepsjournaal van Willem Ysbrantsz Bontekoe uit 1625. Ook daarin lezen we i.t.t. het verhaal van Fabricius hoe de de dingen van Boven het gewone leven beheerste in Hoorn. In het journaal van Bontekoe lezen we dat nadat zij schip ontplofte en met een klein overblijfsel van de bemanning per sloep het vasteland bereikte: 'De Heer almachtigh zij geloof en gepresen, die onse bidden en smeken heeft verhoort, want wy deden des morgens en 's avonts het gebedt, met vyrigen aendacht tot God en songhen oock een psalm voor en na het ghebedt, wan wy hadden noch eenighe psalmboeckjes by ons'.

Bekende voorgangers hebben destijds de kansel van de Grote kerk, de Ooster- en Noorderkerk beklommen. Te denken valt aan Rippertus Sixtus, Petrus de Witte, Florentius Costerus, Jacobus Hondius, Lambertus de Beveren en Johannes Beukelman die behoorden tot de nadere reformatie. Ook nog ten tijde van het Reveil mocht in Hoorn de bazuin een helder geluid geven. We denken daarbij aan de dominee-dichter Adama van Scheltema die werken van Spurgeon en Bunyan vertaalde en o.a. het lied schreef: 'Als God mijn God maar voor mij is, dan is er niets mij tegen' en het bekende 'Scheepje onder Jezus hoede'. Helaas won het modernisme veel terrein. De gids vertelde ons dat de kerkelijke gemeente heel klein geworden is. Waar in vroeger dagen de hervormde gemeente zes predikanten telde is dat in combinatie met de gereformeerden heden ten dage sedert 2006 slechts één. De oude Noorder-en Oosterkerk zijn geen eigendom meer maar ondergebracht in een stichting terwijl de Grote kerk al jaren geleden is omgebouwd tot 36 woonappartementen en hotel. Wanneer de dichter van Psalm 84 zegt 'Welgelukzalig zijn zij, die in Uw huis wonen' heeft hij dit niet bedoeld.

Ons past de bede van Isaac Watts
O God, die droeg ons voorgeslacht
in nacht en stormgebruis,
bewijs ook ons Uw trouw en macht
wees eeuwig ons tehuis.

(Wordt vervolgd D.V.)

Bij de diensten

Zondagmorgen hopen we elkaar weer te ontmoeten rondom Gods woord in een dienst waarin voorbereiding zal worden gehouden op het Heilig Avondmaal. We lezen Ezechiël 18. In de middagdiens wordt kand.L.Solleveld uit 's Gravenzande verwacht. Zelf hoop ik in Monster voor te gaan. De Heere geve gezegende diensten.

Ter overdenking

De Heere God handelt met de mensen naar Zijn welbehagen. Hij laat Izaak in zijn verkeerdheid, tot deze het met zijn huis, vrouw en kind op de spits drijft, en de duivel zou met de hele geschiedenis zich uit de voeten gemaakt hebben, opdat Izaak eindelijk bezwijken mocht voor God en zeggen mocht: 'Heere Jezus Christus, om der wille van een stuk wildbraad zou ik de hele zegen van Uw verbond opgeofferd hebben! Gij echter geeft mij Uw lichaam en Uw bloed, en dat is mijn leven'.

Izaak en Rebekka hebben in de loop dezer geschiedenis vast menige twist met elkaar gehad. Dat kunt ge u ook wel indenken. Als door Gods hand man en vrouw zijn verenigd geworden, dan werpt de duivel roet in het eten. Daar kan men zeker van zijn. Want deze doet niet liever, dan de heilige huwelijke staat ondermijnen. Rebekka moest Izaak, haar man, vaak berispen; want denk maar niet dat zij altijd maar stilletjes haar hoop op de Heere heeft gevestigd en aan haar man niets gezegd heeft. Dat is de echte trouw van een huisvrouw niet. Een trouwe huisvrouw waarschuwt haar man, als zij iets merkt, dat hem in het verderf kan storten. En dan gaat zij op zulk een punt vaak niet met haar man mee. Zo deed Rebekka ook. Zij hield het haar man voor. Dat gebeurt evenwel niet altijd zonder zonde. Zij zal ook wel vaak driftig geworden zijn. Dat gaat nu eenmaal zo, want een mens is geen engel. De overgebleven zwakheden zijn ook Rebekka's deel geweest, zodat het weleens de schijn gehad heeft, alsof ze over haar man wilde heersen. Maar zij heeft goed onthouden wat God eens gezegd had: "De meerdere zal de mindere dienen" en Gods woord moest blijven staan (H.F.Kohlbrugge).